

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri :

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâli GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi ikinci hukuk dairesi ve icra ve iflas işleri tetkik heyeti reisi

Sabri Şakir B. Ad. V. Hukuk İşleri Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk Fa. Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Temyiz Mahkemesi azasından

Ahmet Samim B. İstanbul Hukuk Fa. Müderrislerinden

M. Şari Kroza. İstanbul Hukuk Fa. Müderrislerinden

M. Aşlı Mester. Paris Hukuk Fa. Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mecmuası tahrir heyetinden.

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu azasından.

Mehmet Talât B. Avukat

M. A. Bilyotli. Paris Hukuk Fakültesi Doktoru.

Adres: Galata, Bahtiyar han Avukat Gad Franko Beyin yazıhanesi

Telefon: Beyoğlu 3009

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber

400 kuruştur

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

EKSPRES MATBAASI

1930

Temyiz mahkemesi Birinci hukuk Dairesi

Esas : 2214

Karar : 1390

HÜLÂSA :

1 — Bir arsanın sahibi tarafından haricen satılması gayrı muteber olduğu gibi bir kimsenin malik olmadığı bir şeyi malikine etmlik etmeside hükümsüzdür.

2 — Noter senedile mezkûr arsanın müddeiye ikaleten bey'eylemesi de bir hüküm ifade edemiyeceğine göre akdi ehirin senedi resmiye müstenit olması zararı ziyan ve tazmin iddiasına sebep teşkil etmez.

3 — Ehli vukuf raporundaki miktar ile mahkûmunbih beyninde tezat ve mübayenet olması ve Tapu İdaresinin cevabi derkenarında gösterilen paranın mesarılı muhakemeye geçirilmemesi de yolsuz ve nakzı muciptir.

İstanbul da Çakmaklar yokuşunda Sebuhyan hanında mukim manifatura taciri Agop Manoelyan efendinin batapu mutasarrıf olduğu malûmühudut bir kıt'a arsanın 112 atik arşun kısmına bey oğlunda Pangaltıda bekçi sokağında atik mükerrer 5 numaralı apartımanın 3 numaralı dairesinde mukim Dimitraki ve Hristaki Teuduru efendiler altı sene mukaddem tecavüz ederek apartıman inşa etmiş olduklarından tecavüz eden kısım üzerine yapılan binanın zamanı hadisede mer'i mecelle hükmüne tevfikan kal ve hedmi ve arsanın bittahliye tarafına iadesi ve mutasarrıf olduğu işbu arsanın tamamını Davit Savariyegö efendi namında bir zate satarak on bin lira kaparo akçesi ile red ve tesviyesini teahhüt etmiş ve halbuki ahiren mumaiyleh tarafından bilmesaha yüz on iki buçuk arşun noksan zuhur etmesinden ve buda tecavüzden münbais bulunduğundan dolayı aldığı kaparo akçesini iade ettiği gibi şartı cezai olarak iadesini teahhüt ettiği üç bin liraya mukabil iki bin iki yüz lira bedeli sulh vermek mecburiyetinde kaldığından işbu satış keyfiyetinden mahrumiyeti hasebiyle zarar ve ziyanına mukabil üç bin lira ve müşteriye sulhen verdiği

iki bin iki yüz lira kı cem'an beş bin iki yüz lira tazminatın müsebbibi olan müddeialeyhlerden tahsili hakkında ikame olunan davadan dolayı İstanbul dördüncü hukuk mahkemei asliyesinden sadır olan 15 kânunusani 930 tarih 909 numaralı ilâmın temyizden tetkiki, müddei Agop Mancelyan efendi vekili Hüseyin Avni bey tarafından müddeti kanuniyesi zarfında baarzuhâl talep olunmakla evrakı hükmîye ve temyiziye bilmütelea ve icabı müzakere olundu: Müddei Agop efendinin arsasının Davit efendiye haricen satması gayrı muteber olmasına ve bir kimsenin malik olmadığı bir şey'i malikine temlik etmeside hükümsüz olduğu için Davit efendinin bilahara Noter senedile mezkûr arsayı müddeiye ikaleten bey eylemeside bir hüküm ifade etmeyeceğine göre akti eherin senedi resmiye müstenid olduğundan bahsile zararı ziyan ve tazminat iddiası ile reddi muhalifi kanun olduğuna dair Agop Manoelyan efendi tarafından verilen temyiz layihasında dermeyan olunan itiraz varit olmadığı gibi arsanın zamani gaspdaki kıymetinin ödenmesi hükmü kanun iktizasından bulunmasına nazaren kıymeti hazırasının ödenmesi yolundaki itiraz dahi varit değildir. Ancak takdiri kıymet için tayin olunan ehli vukufun raporunda Agop Manoelyan efendiye ait parçanın kıymeti yirmi üç bin sekiz yüz seksen altı kuruş altmış para olarak zikr edilmiş olduğu halde müddeialeyhten dört yüz yetmiş yedi lira yetmiş sekiz kuruşun tahsiline hükmedilmesi ve cihetinin gösterilmemesi ve karar mahkeme üzerine müdde Agop Manoelyan efendi tarafından tapuya verildiği evrak arasında bulunan makbuz ilmuhaberinde ve tapu idaresinin cevabı derkenarında gösterilen otuz altı liranın mesarifi muhakeme meyanına ithal olunmaması muhalifi kanun bulunmuş ve bu noktalara matuf itirazlar bu sebeplerle varit görülmüş olduğundan hukuk usulu muhakemeleri kanununun dört yüz yirmi sekizinci maddesine tevfikân hüküm mümeyyüzünbihin işbu sebeplerden dolayı nakzına ve muktazayı kanunisi ifa olunmak üzere evrakın mahalline iadesine ve berveçhi zir (1062) kuruş mesarifi temyizinin ileride haksız çıkacak taraftan ahzine 27 mart 930 tarihinde müttefikan karar verildi.

Temyiz mahkemesi Birinci hukuk dairesinden

Esas 1420

Karar 1331

- Hulâsa :** 1 — Müşterek arsaya ebniye inşası kanunu medeninin mer'iyete girmesinden mukaddem olmasına mebni tatbikat kanununun birinci maddesine göre hadiselerin cari olduğu zamandaki kanun hükmüne tâbidir.
- 2 — Hadise intizamı âmme ve adabı umumiyeyi temin zımında vazedilmiş kaidelere temas etmemekte olmasına binaen kanunu sabık ahkâmının mer'iyeti icap eder.
- 3 — Müşterek arsa üzerine inşa edilmiş ebniyenin kal'i arza muzir olduğundan müstahakkukal kıymeti tarafından verilmek üzere hissesi mikdarında ebniyenin tarafına temlik yolunda müddeinin sepkeden iddiasının ahkâmı sabıkaya nazaran hallü tetkiki icap ederken bu hususta kanunu medeninin tatbiki iktiza edeceğinden bahsile davanın reddine karar verilmesi muhalifi kanun ve nakzı müstelzimidir.

İstanbulda mukim Hasan Tahsin Bey vekili Hüseyin Avni Beyin müvekkilinin sülûs hissesine batapu mutasarrıf bulunduğu Hatap kapusu kurbinde kâin 4 ve 42 numaralı arsaların tamamı üzerine İstifan Porutromus Ef. tarafından bilâ mezuniyet dükkân ve oda inşasıyla kısmen işgal ve kısmen âhara icara vererek intifa etmekte olduğundan iki bin lira eciri mislin ve tazminatın tahsili ve mezkûr bina kıymeti bittakdir sülûsünün bedeli verilmek suretile müvekkilinin uhtesine tescili talebile ikame eylediği davanın cereyan eden muhakemesi neticesinde, müddeialehyhin müddeabih arsalar üzerine bilâ izin bina inşa eylediği ikrarile sabit olduğundan ehli vukuf marifetiyle takdir kılınan mebalighden müddeinin hissesine isabet eden 320 lira eciri mislin müddeialehyhten bittahsil müddeiye itasına ve müddeinin mezkûr emvali gayri menkule sülûs

hissenin namına tesciline müteallik davasının reddine dair İstanbul Asliye mahkemesi dördüncü hukuk dairesinden sadır olan 19 / Kanunusani / 1929 tarih ve 388 numaralı ilâmın temyizden tetkiki müddeti kanuniyesi zarfında tarafeyn canibinden baarzuhâl talep olunmakla bittetkik icabı müzakere olundukta:

Müddeabih mahallin işgalinden dolayı müddei Hasan Tahsin Beyin hissesine ait tazminat usulen ehli vukuf marifetiyle takdir ettirilmiş ve masarifi muhakemenin dahi mahkemece Hukuk usulü muhakemeleri kanununun 417 inci maddesinin bahsettği selâhiyete istinaden iki tarafa münasafaten tahmil kılınmış olmasına göre bu cihetlere dair müddei aleyhin Temyiz arzuhalinde serdolanun itirazlar gayri varit isede müşterek arsaya ebniye inşası keyfiyetinin Kanunu medeninin mevki meriyete vaz'ı tarihinden mukaddem olduğu sureti cereyanı muhakemeden anlaşılmasına ve Kanunu medeninin sureti mer'iyet ve şekli tatbiki hakkındaki kanunun birinci maddesi hükmince kanunu mezkûr mer'i olmağa başladığı tarihten evvelki hadiselerin hukukî hükümleri mezkûr hadiseler hangi kanun mer'i iken vaki olmuş ise o kanuna tâbi olmak iktiza edeceğine ve hadise intizamı âmme ve adabı umumiyeyi temin zımında vaz edilmiş kaidelere de temas etmemekte bulunmasına mebni kanunu sabık ahkâmının mer'i olduğu esnada müşterek arsa üzerine inşa edilmiş olan ebniyenin kal'i arza muzir olduğundan bahsile müstahikkul kal kıymeti tarafından verilmek üzere hissesi miktarında ebniyenin tarafına temlik hakkında müddei tarafından sepkeden iddianın ahkâmı sabıkaya nazaran hal ve tetkiki icap ederken bu hususta Kanunu medeninin tatbiki icap edeceğinden bahsile davanın reddine karar verilmesi muhalifi usul ve kanun bulunmuş ve müsted'ii temyizlerden müddei Hasan Tahsin Beyin temyiz arzuhalinde münderic nakız talebi bu sebeplerle varit görülmüş olduğundan Hukuk usulü

muhakemeleri kanununun 428 inci maddesine tevfikân hükmü mümayyizünbihin işbu sebepten dolayı nakzına ve muktezâyı kanunîsi ifa edilmek üzere evrakın mahalline iadesine ve berveçhizir 1068 kuruş masarifi temyiziyenin ileride haksız çıkacak taraftan ahzına 17 / Mart / 1930 tarihinde müttefikân karar verildi.

Temyiz mahkemesi 4 üncü hukuk dairesinden

Esas: 2064

Karar: 1493

İstanbul asliye mahkemesi 4 üncü hukuk dairesi.

27 T. sani 929

1188

Eda Hanım.

Mehmet Salih Bey.

Hülâsa:

1 — Vasi bulunan müddeialehy sarfiyatı hakkındaki vesaikın mahakimi aidesinden celbibile tetkikini talep etmiş olduğu halde vesaiki mezkûre mahkemece celb edilmeyerek müddeialehyin ibrazına mecbur tutulması.

2 — Müddeialehy sarfiyat iddiasını ispat edemediği snrette talebile ademi ilme müddei diğer vasinin tahlifi icab ederken bundan zuhul edilmesi yolsuz ve nakzi mucibdir.

Tahtı vesayetinde bulunan hafidi küçük Nahide ait olup müddealehyin vasi bulunduğu zamanlarda Eytam idaresinden ve muhassasatı zatiyeden almış olduğu (1100) liranın tahsilini istemiştir. Paraları aldığını söyleyen müddeialehy mahalli sarfını mübeyyin vesaiki müsbite ibraz edemediğinden müddeialehyten tahsiline karar verilmiştir.

Temyiz eden: Salim Bey.

Temyiz talebinin müddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kâatlar okunup esasa girildi:

Müddeaaleyh sarfiyatı hakkındaki vesaikın mahakimi aidesinden celbile tatkikini talep etmiş olduğu halde vesaikı mezkûre mahkemece celp edilmeyerek müddeialeyhin ibrazına mecbur tutulmuş ve müddeaaaleyh sarfiyat iddiasını ispat edemediği surette talebile ademi ilme müddei vasının tahlifi icapednırken bundanda zühul edilmiş olmakla hükmün nakzına ve aşağıda yazılı temyiz masrafının ileride haksız éıkacak taraftan alınmasına nakızda ittifak ve sebebinde ekseriyetle 6 nisan 930 tarihinde karar verildi.

Mahkemei Temyiz Hukuk Hey'eti Umumiyesinden

Esas : 27

Karar : 26

Hülâsa :

1— Hey'eti umumiye dairei hususiye kararının vacibülittiba olup olmadığını tetkikle mükellef olup nakız kararı haricinde kalan hususat hakkında karar vermek selâhiyetini haiz olmamasına mebni mes'e-lei maddiyenin takdir edilmesi için temyizden dermiyan olunan iddi-anın tetkikene imkân yoktur.

2 — İstimal edilen alametler arasında müşâbehetler olduğu iddia ve iltibasa Meydan verecek cihetler izah kılınmış olmasına göre aksi sabit olduğu takdirde davanın ret ve sebeplerinin tasrih ve tafsili kanunen muktezidir.

3 — Yapılacak tetkikatın alametler üzerinde icrası lâzım olup hadisenin hallinde etiketlerin mûlsak bulunduğu kutular üzerinde tetkikat icrası haizi tesir olmamasına mebni bu cihete matuf bozma kararı varit ve şayanı ittiba iken ısrar edilmesi muhalifi kanundur.

Mahkemei : İkinci Ticaret.

Dava eden : Nikolson fil kompani şirketi.

Dava olunan : Şamlı Osman zadeler ve mahdumları.

Dava: Eğeler ve törpülerde kullanılan alâmeti farikanın bazısı taklit edildiğinden iltibasa mahal vermiyecek başka bir alâmet ittihazına mecbur tutulmasına ve halen piyasada mevcut mallar hakkında tedabiri lâzime ittihazile hali hazırlarile men'i fûruhtuna ve fazlasını mutalebede hakkı mahfuz kalmak şartile şimdilik 2000 lira tazminatın tahtı hükme alınması istenmiştir.

Son karar ve müstenidi : Tarafların istimal eyledikleri alâmeti farikalar iltibası mucip olacak mahiyette görülmediğinden ikame olunan davanın reddine dair verilen hüküm indetemyiz müddei dava istidasından ve mahkemeye tevdi eylediği lâyhalarında ve indelmuhakeme dermiyan eylediği müddeiyatında müddeialehyin istimal eylediği mezkûr alâmeti farikanın kendileri tarafından müstamel alâmeti farikadaki kelimelerle harflere ve eşkâle müşabeheti tammesi olanlarını beyan ve mucibi iltibas olacak sair cihetleride tavzihan irae eylemiş ve nukatı mezkûre kanaatı tenvir edecek mahiyette görülmemiş olduğu halde ret sebepleri sarahaten gösterilmesi ve indelhace ehli vukufun malûmatına müracaat edilmek suretile hükmün esbabı mucibeye istinat ettirilmesi icap ettiğinden nakzan mahalline iade edilmesi üzerine icra kılınan muhakeme neticesinde mukaddema ittihaz kılınan karar yalnız etiketler üzerine yapılan tetkikata münhasır olmayıp etiketlerin mûlsak bulunduğu eğeleri havi kutular üzerinde de tetkikat icrası suretile ita edilmiş olmasına mebni netice itibarile esbabı mucibeye müstenit olan eski hükümde ısrar edilmıştır.

Duruşma suretile temyiz tetkikatının icrasını isteyen : Nikoson Fil kompani şirketi vekili Lûtfi Fikri Bey.

Temyiz kararı :

Tayin olunan günde mümeyyiz Nikolson Fil kompani namına Avukat Lûtfi Fikri bey bilvûrut vicahında ve mümeyyizünaleyh olbaptaki tebligatı kanuniyeye ragmen gelmediği gibi bir vekili kanuni dahi göndermediğinden gıyabında ait olduğu Hukuk Hey'eti umumiyesinde mumaiyleh Lûtfi Fikri beyin söyledikleri dinlendikten ve dosyadaki kâatlar okunup iş anlaşıldıktan sonra görüşölüp düşünöldü :

Hey'eti nmumiye dairei hususiye kararının vacibülittiba olup olmadığını tetkikle mükellef olup nakız kararı haricinde kalan hususat hakkında karar vermek selâhiyetin haiz olmamasına mebni meseli maddiyenin de takdir edil-

mesi için temyizden dermıyan olunan iddianın tetkikine imkân görülmemiş isede istimal edilen alâmetler arasında müşâbehetler olduğu iddia ve iltibasa meydan verecek cihetler izah kılınmış olmasına göre aksi sabit olduğu takdirde davanın ret sebeplerinin tasrih ve tafsili kanunen muktazi ve bu bapta yapılacak tetkikatın alâmetler üzerinde icrası lâzım olup hadisenin hallinde etiketlerin mülsak bulunduğu kutular üzerinde tetkikat icrası haizi tesir olmamasına mebni bu cihete matuf bozma kararı varit ve şayanı ittiba iken ısrar edilmesi muhalifi kanun olmakla temyiz olunan son hükmün dahi bozulmasına ve evrakın mahal-line gönderilmesine ve aşağıda yazılı ilâm harcının ilerde haksız çıkacak taraftan alınmasına 30. 4. 930 tarihinde ekseriyetle karar verildi.

Mahkemef temyiz ticaret dairesinden :

Esas : 3730

Karar : 4711

Hülâsa : Hey'eti umumiyenin nakzı, müddeabihten yalnız dört varıl hakkındaki iddiaya münhasır olduğu halde nakzı mezkûr üzerine diğeri iki kalem müddeabih hakkında da tetkikat ve muhakeme icra ve hüküm ita edilmesi yolsuzdur.

2 — Varillerin ziyasında müddei aleyhlerin fiil ve hatası vaki olup olmadığının tahkik olunmaması dahi müstelzimi nakızdır.

Hükmü veren mahkeme : İkinci ticaret

Temyiz edilen hükmün tarihi : 17. 4. 929

Numarası : 171

Davacı : Sabatay Kohem ve mahdumları vekili
Behram Bey

Dava olunan : Yunan Eris vapuru acentesi Mavridis
biraderler ve Elfiriyadis Efendi,

Temyiz edilen fıkrai hükmiyenin

hülâsası :

Müvekkili tarafından Eris vapuruna tah-

mil edilen hayyarlardan ziyaa uğratılmış olan dört varıl hayyarın bedeli bulunan 672 ve mağmul emtianın hilâfı şart tahliyesinden dolayı sarfına mecbur oldukları 258 ve tahliye ücreti namile fazla aldıkları 220 lira 77 kuruş ki

cemean 1150 liranın zarar ve ziyana birlikte müddei aleyhlerden tahsili talebile müddei vekili tarafından ikame olunan davanın nakzı ahire tebaan cari muhakemesi neticesinde havyarı havi müddeabih varillerin müddeiye aidiyeti ve teslim edilmediği tahakkuk eylemesine ve kıymetinin 384 lira 38 kuruş 40 santimden ibaret olduğu ehli vukuf tarafından verilen raporda bildirilmesine ve sarfına sebebiyet verilen 928 ve bundan fazla alındığı iddia kılınan 220 lira 77 kuruş hakkında vaki tebligata rağmen kollektif şürekâdan birinin ademi icabeti yeminden imtina mahiyetinde telakki edilerek bu kısım davanın da sabit addedilmesi zarurî bulunmasına mebni cemean 863 lira 15 kuruş 40 santimin müddei aleyh şirketten tahsiline ve müddeinin fazla iddiasile icrayı muvakkat talebinin reddine karar verildiği natıktır.

Temyiz eden : Şifahî izahatlarının alınması suretile Mavridis biraderler ve Alferiyadis Efendi vekili Mün'im Mustafa Bey.

Temyiz kararı :

Sepkeden talebe mebni tayin kılınan günde mümeyyiz tarafından Mün'im Mustafa Bey ve mümeyyizünaleyh namına Yeşua Efendi olbaptaki vekâletnamelerine müsteniden daireye gelip mümeyyizünaleyh vekili müddet hakkında bir diyeceği olmadığını badessual beyan eylemiş ve temyiz istidanamesinin müddeti kanuniyesi zarfında ita ve kaydedildiği ledettetkik anlaşılmış olmakla hazır bulunan vekilânı mumailayhimanın lâyihaları münderecatına atfen ita eyledikleri şifahî izahat istima ve salifüzzikir ilâm evrakı müteferriasile birlikte mütalea ve tetkik ve icabı keyfiyet müzakere olundukta :

Hey'eti umumiyenin nakzı müddeabihten yalnız dört varil hakkındaki iddiaya münhasır olduğu halde nakzı mezkûr üzerine diğer iki kalem müddeabih hakkında da tetkikat ve muhakeme icra ve hüküm itası yolsuz olduğu gibi varillerin ziyanda müddei aleyhlerin fiil ve hatası vaki olup olmadığının tetkiki muktezayı nakızdan olduğu halde bu cihetin tahkik olunmaması dahi müstelzimi nakız olmakla hükmü mümeyyizünbihin bu sebeplerden nâşi hukuk usulü muhakemeleri kanununun 428 inci maddesinde tevfikân nakzına ve zirde müfredatı mürakkam masarifi temyiziyenin ilerde haksız çıkacak tataftan alınmasına 21. 12. 929 tarihinde vicahen ve müttefikan karar verilerek tetfih kılındı.